

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัย เรื่อง การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) สร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง
- 2) ศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง
- 3) ศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. การสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

1.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง โดยศึกษาแนวคิดจากเอกสาร ตำรา ทฤษฎี หลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาของการบริหารงานวิชาการ สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อทำการสัมภาษณ์สภาพและปัญหาของการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสรุปผลการสัมภาษณ์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง จำนวน 5 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ที่ให้หัวหน้าศูนย์ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง และนำแบบสัมภาษณ์มาสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

1.2 การสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง โดยตรวจสอบความตามแนวคิดและทฤษฎี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีคุณสมบัติต้องมีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโทสาขาบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือมีประสบการณ์ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานทางการศึกษาในหน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามฉบับที่ 1 ที่ได้มาจากการสังเคราะห์เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง และนำแบบสอบถามฉบับที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความสอดคล้องของแนวทางทางการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

127

พัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ที่มีความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชา

2. ศึกษาความเหมาะสมของแนวทางทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่มีตำแหน่งผู้อำนวยการกองการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน และนักวิชาการศึกษาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารการศึกษามาแล้วไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามฉบับที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ สรุปเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ที่มีความเหมาะสม

3. ศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง จำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามฉบับที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลของแบบสอบถามฉบับที่ 3 มาวิเคราะห์ข้อมูลของแนวทางทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที สรุปเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ที่มีความเป็นไปได้และสามารถปฏิบัติได้จริง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

ผลการสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ซึ่งแสดงว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง มีความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างและหลักวิชา ทั้ง 4 ด้าน จำนวน 48 รายการ ดังนี้ ด้านหลักสูตร 12 รายการ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 16 รายการ ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 10 รายการ และด้านการวัดผลและประเมินผล 10 รายการ

2. ผลการศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

การศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง พบว่า มีค่ามัธยฐานมากกว่า 3.50 ขึ้นไป

และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.00 ซึ่งถือว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ทั้ง 4 ด้าน จำนวน 48 รายการ ดังนี้ ด้านหลักสูตร 12 รายการ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 16 รายการ ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 10 รายการ และด้านการวัดผลและประเมินผล 10 รายการ

3. ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

การศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง พบว่า มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 ซึ่งถือว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง มีความเป็นไปได้ที่จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ทั้ง 4 ด้าน จำนวน 48 รายการ ดังนี้ ด้านหลักสูตร 12 รายการ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 16 รายการ ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 10 รายการ และด้านการวัดผลและประเมินผล 10 รายการ

อภิปรายผล

ผลการนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการมีความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชา มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ จำนวน 48 รายการ ประกอบด้วยด้านหลักสูตร 12 รายการ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 16 รายการ ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 10 รายการ และด้านการวัดผลและประเมินผล 10 รายการ ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านหลักสูตร มี 12 รายการ คือ 1) การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ผู้นำทางศาสนา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชุมชน ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก 2) การส่งเสริมครูผู้ดูแลเด็กได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตร เช่น การอบรม ศึกษาดูงาน และเชิญวิทยากรมาบรรยาย การสอนงาน 3) ประชุมชี้แจงคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับ

หลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4) ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการหรือความจำเป็นของท้องถิ่นและชุมชนเพื่อนำมาสร้างหลักสูตร 5) จัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สาระการเรียนรู้รายปี การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ สื่อและสิ่งแวดล้อม 6) ศึกษาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จัดทำขึ้น โดยทำความเข้าใจในจุดเน้นของหลักสูตรที่สอดคล้องกับกฎมีปัญญาท้องถิ่น 7) ประชุมครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตรโดย กำหนดแผนการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดประสบการณ์ แผนการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดประสบการณ์ แผนการริเทศ กำกับและติดตามผล 8) ครูผู้ดูแลเด็กทำตารางกิจกรรมประจำวันหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จัดทำขึ้น 9) ครูผู้ดูแลเด็กทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้รายปีที่ครอบคลุมขอบข่ายของกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 10) ประเมินผลหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ประเมินระหว่าง การดำเนินใช้หลักสูตร และประเมินหลังการใช้หลักสูตร 11) รวบรวมข้อมูลและรายงานผลการ ประเมินหลักสูตรต่อคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 12) ประชุมคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเพื่อนำผลจากการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลัย จันทرنิล (2551 : บทคัดย่อ) แนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาตาด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนควรดำเนินการดังนี้ จัดกิจกรรมให้ครูได้มีความรู้ ความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร จัดอบรมทางวิชาการให้ครูได้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร แนวการจัดประสบการณ์ และแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้งบประมาณของโรงเรียน จัดหา เอกสารหลักสูตรปฐมวัย คู่มือการใช้หลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ครูได้ศึกษาด้วยตนเอง ศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างของหลักสูตรปฐมวัย ครูวิเคราะห์เนื้อหากิจกรรมการจัด ประสบการณ์และโครงสร้างของแนวทางการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชน และท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการ เรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของชบา พันธุ์ศักดิ์ (2541 : บทคัดย่อ) ในเรื่องผู้บริหารและครูผู้สอน มีวิธีการเตรียมตัวเพื่อใช้หลักสูตร ด้วยการเข้ารับการอบรมและเตรียมผู้ปกครองเพื่อให้มีความ เข้าใจในการใช้หลักสูตรด้วยการปฐมนิเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญญาภรณ์ นุชเฉย (2551 : บทคัดย่อ) การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในการจัดทำหลักสูตรและการ ใช้หลักสูตร ดำเนินการดังนี้ ดำเนินการพัฒนาครูผู้สอนระดับปฐมวัยในการจัดทำหลักสูตรและการ ใช้หลักสูตรปฐมวัย จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง หน่วยงาน ระดับบน เช่น สำนักเขตพื้นที่การศึกษาต้องกำหนดแผนพัฒนาเป้าหมาย นโยบายในการปฏิบัติงาน

อย่างชัดเจน สร้างความตระหนักให้กับผู้บริหาร ซึ่งให้เห็นความสำคัญของการจัดทำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย ประชาสัมพันธ์การใช้แนวและแผนการจัดประสบการณ์กับผู้ปกครองและชุมชน เชิญชวนให้ชุมชนเห็นความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และสอดคล้องกับ งานวิจัยครูณี ทองสร้าง (2548 : บทคัดย่อ) ในเรื่องการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่สำคัญคือ เขตพื้นที่การศึกษาพัทลุงควรมีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาภาคเรียนละ 1 ครั้ง ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัย ของพิสสุดา บุญเกิด (2548 : บทคัดย่อ) การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้าน โนนผาสุก ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตรและ การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตรไม่เป็นระบบและขาดความต่อเนื่อง ขาดการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร และหลักสูตรสถานศึกษายังไม่ได้ปรับปรุงและพัฒนา แนวทางแก้ไข โรงเรียนต้องจัดทำแผนงานติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร ปรับปรุง พัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ มี 16 รายการ คือ 1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้ดูแลเด็กได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เช่น การอบรม ศึกษาดูงาน และเชิญวิทยากรมา บรรยาย 2) ประชุมครูผู้ดูแลเด็กเพื่อวางแผนดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ หลักการจัดประสบการณ์และครอบคลุมขอบข่ายกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ 3) ประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กเพื่อวางแผนและร่วมกันจัด สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4) ครูผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์ 5) ส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กนำนวัตกรรม สื่อการเรียนการสอน เทคนิคใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และจัดสาระการเรียนรู้ตามความสนใจ ของผู้เรียน 6) ส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์ที่ครอบคลุมขอบข่ายกิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 7) ส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้น 6 กิจกรรมหลัก โดยบูรณาการผ่านการเล่นและผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 8) ส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็ก จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักการจัดประสบการณ์ 9) ส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กนำภูมิปัญญา ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 10) ส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ตามแผนที่เขียนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นตามสภาพจริง 11) ครูผู้ดูแล เด็กจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่ดีและสอดคล้องคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่ง ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 12) กำหนดให้มีการนิเทศการจัดประสบการณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

131

การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 13) ครูผู้ดูแลเด็กบันทึกผลการจัดประสบการณ์หลังการจัดประสบการณ์ 14) มีการประเมินผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย 15) สรุปผลและรายงานผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้รายสัปดาห์ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำมาปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 16) จัดประชุมครูทุกเดือนเพื่อวางแผนการจัดประสบการณ์ และการประเมินการจัดประสบการณ์ โดยนำข้อมูลจากบันทึกหลังการสอน จากกรณีศึกษา จากกรณีศึกษา ประเมินพัฒนาการมาประเมินการจัดประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลัย จันทนิล (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดอก เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนควรดำเนินการดังนี้ ครูจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและครูจัดให้มีมุมต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและความจำเป็น จัดแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมและประสบการณ์และคำนึงถึงความปลอดภัย ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดเด็กเป็นสำคัญ จัดเนื้อหาตามความสนใจ ความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการให้กับนักเรียนได้เรียนรู้จากของจริง ครูควรปรับเปลี่ยนมุมตามหน่วยการสอนเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ จัดให้ครูได้ประเมินการสอนของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัย จุไรพร เสนาะ (2545 : บทคัดย่อ) ในเรื่องการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพของเด็กและสภาพของท้องถิ่นด้านการจัดประสบการณ์และการจัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอนมีการจัดเตรียมและพัฒนาบุคลากร โดยจัดครูเข้าสอนพิจารณาจากวุฒิการศึกษา การพัฒนาบุคลากรโดยให้เข้ารับการอบรม สัมมนา สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งรัชชาดาพร เวหะชาติ (2551 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานคุณภาพทั้งองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สาระของหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพผู้เรียนและท้องถิ่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญญาภรณ์ นุชเฉย (2551 : บทคัดย่อ) การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดำเนินการดังนี้ ประสานกับชุมชนเพื่อของบประมาณในการจ้างครูที่มีวุฒิปฐมวัย การจัดครูเข้าสอนระดับปฐมวัยควรจัดที่มีความรับผิดชอบมีจิตใจอ่อนโยน จัดหลักสูตรระยะสั้นในการอบรมให้ความรู้ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน ให้คำแนะนำโรงเรียนในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับโรงเรียนและชุมชน ประสานท้องถิ่นชุมชนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์

3. ด้านสื่อวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านสื่อวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มี 10 รายการ คือ 1) สำรวจสื่อที่มีอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและในท้องถิ่น รวมทั้งความต้องการสื่อและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์จากครูผู้ดูแลเด็ก 2) ประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กเพื่อวางแผนการจัดหาสื่อและนวัตกรรมและจัดหางบประมาณ 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้ดูแลเด็กได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตสื่อ เช่น การอบรม ศึกษาดูงานและเชิญวิทยากรมาบรรยาย 4) จัดให้มีศูนย์สื่อเพื่อเป็นแหล่งบริการแก่ครูผู้ดูแลเด็กที่เขียนคู่มือสื่อและนวัตกรรม สมุดบันทึกการยืม/การใช้สื่อและนวัตกรรม 5) จัดหา/จัดซื้อและจัดทำสื่อและนวัตกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์หรือดำเนินการจัดหาสื่อและนวัตกรรมที่มีอยู่ในท้องถิ่น หรือรับบริจาคจากหน่วยงานอื่น ๆ 6) ครูผู้ดูแลเด็กเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่มีอยู่ในท้องถิ่นโดยเลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ตรงกับกิจกรรมและสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมาย 7) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้ดูแลเด็กเก็บบำรุงรักษาและซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน 8) จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การจัดให้มีสนามเด็กเล่น เครื่องเล่นสำหรับเด็ก และสวนย่อม ฯลฯ 9) ประเมินผลการใช้สื่อและนวัตกรรมจากสมุดบันทึกการยืม/การใช้สื่อและนวัตกรรม 10) สรุปผลและรายงานผลการประเมินผลการใช้สื่อและนวัตกรรมต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำมาวางแผนการจัดหาและปรับปรุงพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยฉัตร นุชเฉย (2551 : บทคัดย่อ) การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย คือ จัดอบรมครูผู้สอนปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดทำนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน แนะนำครูผู้สอนให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ สำรวจแหล่งทรัพยากรทางวิชาการเพื่อนำทรัพยากรในท้องถิ่นและวัสดุที่เหลือใช้มาผลิตสื่อพัฒนาครูผู้สอนในเรื่องการผลิตสื่อ ใช้สื่อ อย่างต่อเนื่องและเน้นการใช้ประโยชน์ได้จริง สำรวจความต้องการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ศึกษาดูงาน และดูการสาธิตการใช้สื่อ จัดตั้งศูนย์สื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนและสำนักเขตพื้นที่การศึกษา จัดประชุมชี้แจงให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัยเห็นความสำคัญของการใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มาลัย จันทرنิต (2551 : บทคัดย่อ) เรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนควรดำเนินการดังนี้ สำรวจความต้องการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนของครู จัดให้มีเครื่องเล่นตามมุมต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาดูงานเข้ารับการอบรมและดูการสาธิตสื่อจากแหล่งต่างๆ ส่งเสริม

และกำหนดให้ครูใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นและชุมชนอย่างหลากหลาย ส่งเสริมให้ครูจัดทำ จัดหาสื่อให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก ส่งเสริมให้ครูรู้จักผลิต รู้จักใช้และเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน จัดให้มีที่เก็บสื่อและจัดทำทะเบียนสื่อการเรียนการสอนให้เป็นปัจจุบัน ประเมินผลการใช้สื่อการสอนของครูและนำผลการประเมินเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนของครูไปปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องงานวิจัยของพัชรี สิทธิพลากุล (2543 : บทคัดย่อ) เรื่องความต้องการของครูที่มีต่อการใช้สื่อการเรียนการสอนในระดับก่อนปฐมของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ในส่วนของความต้องการด้านการประเมินผลการใช้สื่อมีความต้องการในเรื่อง การสังเกตพฤติกรรมตอบสนองของผู้เรียนต่อการใช้สื่อการเรียนการสอน โรงเรียนและสำนักการศึกษาควรให้ความช่วยเหลือโรงเรียนด้านสื่อการเรียนการสอน ส่วนข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานด้านความรู้ทักษะต้องการให้ปรับปรุงในเรื่องการหาวิธีการใช้สื่อการเรียนการสอนต้องการให้ปรับปรุงในเรื่อง ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนในทุกโอกาสที่กระทำได้

4. ด้านการวัดผลและประเมินผล

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการวัดผลและประเมินผล มี 10 รายการ คือ 1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้ดูแลเด็กได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลพัฒนาการเด็ก เช่น การอบรม ศึกษาดูงาน และเชิญวิทยากรมาบรรยาย ฯลฯ 2) ประชุมครูผู้ดูแลเด็กเพื่อวางแผนกำหนดเกณฑ์การประเมิน จัดหาวัสดุ/อุปกรณ์แบบประเมินพัฒนาการ และเครื่องมือที่จำเป็นในการประเมินผลพัฒนาการเด็ก 3) กำหนดให้ครูผู้ดูแลเด็กสร้างเครื่องมือในการประเมินพัฒนาการเด็ก และจัดหาแบบประเมินผลพัฒนาการ เช่น สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน (ศพด.01, ศพด.02) เพื่อรายงานให้ผู้ปกครองทราบ 4) กำหนดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผล เช่น การให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กที่บ้านหรือการช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลเด็ก 5) ส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กประเมินผลตามสภาพจริงของเด็กด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสนทนา การเก็บรวบรวมผลงาน และการประเมินพัฒนาการ 6) ส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กประเมินเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง 7) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนาการเด็ก 8) รวบรวมผลการประเมินจากหลาย ๆ ส่วน เช่น ผลจากการบันทึกหลังการจัดประสบการณ์ จากการนิเทศ จากการประเมินพัฒนาการ และนำมารายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ 9) สรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กและบันทึกลงในสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน (ศพด.01, ศพด.02) และรายงานให้ผู้ปกครองทราบ 10) นำผลการประเมิน เสนอคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปรับปรุงการวัดและประเมินพัฒนาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมาลัย จันทرنิล (2551 :

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

134

บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนควรดำเนินการดังนี้ จัดประชุมอบรม สัมมนาให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินพัฒนาการของนักเรียน จัดทำเอกสารหรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลให้ครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ กำหนดระเบียบแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินพัฒนาการของนักเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ วางแผนเลือกใช้เครื่องมือวัดอย่างเป็นระบบ มีการกำกับ ติดตามและนิเทศการวัดผลผลการเรียนการสอนของครูเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ ครูวัดและประเมินพัฒนาการโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับนักเรียนและสภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน ครูรายงานสรุปผลการประเมินพัฒนาการของเด็กทุกภาคเรียน ครูนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงนักเรียนเป็นรายบุคคลและสอดคล้องกับวัยผู้เรียน ครูพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของฉันทชา ศรีวิชัยรัตน์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่าด้านการวัดผล จัดให้มีการอบรมสัมมนาแก่ครู ให้มีความรู้ในด้านการวัดผล วิธีที่ใช้มากคือการสังเกตและผู้บริหารคอยกำกับติดตามโดยการสังเกตพฤติกรรมของครู ปัญหาของโรงเรียนที่พบคือผู้ปกครองไม่เข้าใจหลักการเตรียมความพร้อมให้เด็กต้องการการอ่านออกเขียนได้ ครูขาดความชำนาญในการจัดกิจกรรมและไม่ใช้สื่อในการสอน ขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่องและครูขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดผลการศึกษา และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพิศสุดา บุญเกิด (2548 : บทคัดย่อ) การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านโนนผาสุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า เครื่องมือการวัดผล ประเมินผลไม่ได้มาตรฐานและไม่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่จัดการสอน ไม่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ ครูไม่นำผลที่ได้จากการวัดผลประเมินผลไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แนวทางแก้ไข ผู้บริหารและครูต้องให้ความสำคัญในเรื่องการวัดผล

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง มีข้อเสนอแนะดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

135

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรนำแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปปรับและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ของตนเอง

1.2 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการชี้แจงบุคลากรทุกฝ่ายให้เข้าใจถึงวิธีการและวัตถุประสงค์ เนื่องจากการใช้แนวทางการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกคนที่จะสร้างความศรัทธาและร่วมมือในการปฏิบัติ

1.3 ควรมีการติดตามการใช้แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการนำแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการนำแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง